

bømme, men i Maaden, hvorpaa det bedst bekæmpes. Jeg siger: det har for Folkethinget større politisk Betydning udadtil, og vi faae lettere dette Unde overvundet paa den Maade end paa den anden. Derfor staar jeg paa Hertallets Indstilling, og det skulde glæde mig, om Folkethinget med saa stærkt Tal som muligt kunde slutte sig derom, idet det ikke paa nogen Maade derved gaar med til en Begrændsning af den Frihed, som den almindelige Valgret giver, men kun til en alvorlig Indsigelse mod, at Nogen vil fortvædige sine Undergivne i Udøvelsen af deres grundlovmæssige Valgret. Forresten er jeg enig med det ærede Medlem fra Maribo Amts 2den Valgkreds (Lund) at Selvstændigheden beror ikke paa Stillinger i Samsundet. Vi mindes jo, hvad Biskop Monrad sagde her: Mine Herres, naar vi tale om Selvstændighed; kan Arbeidsmanden være selvstændigere end Kammerherren, det beror paa Karakteren." Men jeg indrømmer: Vi skal styrke Karakteren, hvor den store Fristelse sættes frem. Jeg tror, at vedkommende Godsforvaltere og Firmaer ere nok udpegede, selv af det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein) og Ordføreren til, at de derved kunne faae at vide, hvorhen Folkethinget adresserer sin Advarsel eller sin Misbilligelse, hvad man vil kalde det, og jeg søler mig overbevist om, at den skal bære Frugt ogsaa udenfor Sorø Amts 3die Valgkreds, men ikke i den Forstand, at vi slet ikke kunne komme i Saaerene paa hinanden; thi det skulde vi have Sov til.

Reth: Naar vi i forrige Møde hørte det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein), i et udsørlig Foredrag gennemgaa Forhørsprotokollen og betegne de Resultater, som han troede at kunne ulede af denne, da er det ikke min Hensigt i mindste Maade at komme ind paa nogen Smødegaaelse af dette Foredrag, men jeg vil kun gjøre den Bemærkning, at det forekommer mig, at der var et Synspunkt, som han ikke fremhævede, men som dog bør komme i Betragtning. Jeg siger herved til den Rante, som er nedlagt i D. L. 1—13—17, hvor det hedder: „Billige Bidner skulle de og holdis for at være, som selv i den Gåning medværet have, hvorom de skulle vidne." Jeg tror ikke, det vil kunne negtes, at naar man ser hen til de forskjellige Vidnesbyrd, som ere afgivne af de Personer, som have været forhørte, saa vil det gjælde om de fleste af disse Personer, at man med større eller mindre Føje kan sige, at de selv have været med i den Gjerning, hvorom de have vidnet. Dette gjælder da for det Første om dem, mod hvilke et Valgtryk skulde være øvet, altsaa Husmænd, Arbeidere og Andre, om hvem der kunde være Tale, at der var øvet Tryk imod. Jeg tror, at den Bemærkning er rigtig, som vi hørte af det ærede Medlem for Solbæk Amts 3die Valgkreds Larsen, at naar saadanne Folk ikke paa Valgdagen have Mod til at stemme imod deres Arbeids-

givere, saa kan det saa meget mindre ventes, at de have Mod til, naar de komme i Forhør, at vidne imod deres Arbeidsagiver. Man maa derfor være forberedt paa, naar man gennemgaa Protokollen, at finde fra disse Mænd en saa tilbageholdende Forklaring, som det omtrent har været dem muligt at slippe med. Fremdeles gjælder den samme Bemærkning, som jeg gjorde med Hensyn til villige Bidner, om dem, som have afgivet en saadan Forklaring, at, hvis de havde sagt, at det forholdt sig saaledes, som de have benegtet, at det forholder sig, vilde de kunne være komne i ligesæmt Ansvar. Det er en Selvsølge, at det maa man være forberedt paa, at den, som bliver stedt for Forhørsprotokollen og bliver adspurgt om saadanne Ting, som han har været med i, og som kan medføre Ansvar for ham selv, ikke alene giver en tilbageholden Forklaring, men ogsaa, dersom han er skyldig, forfølger det saa godt, han kan. Det være langt fra mig at ville paastaa, thi det har jeg ikke Materiale til med Føje at kunne paastaa om nogen af dem, som ere afhørte, at de ere skyldige i Forseelser, som ifølge Straffeloven ere strafbare, men de give en tilbageholden Forklaring. Jeg vil heller ikke paastaa, at det gjælder det Exempel, jeg vil nævne; jeg fremsøger det kun for at anfælgiggjøre min Rante; men jeg skal fremdrage et enkelt Exempel af de Uddrag, som ere os meddelte af det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein). Det Exempel, som jeg vil nævne, findes Spalte 1010 i Tillæg B. under Litra o. Der er der Tale om en Slagterfvend, hvis Navn er anført der, og som har forklaret til Protokollen, at, forinden han stemte, var der en Ubekjendt, som spurgte ham om, hvorledes han vilde stemme, og at den samme Ubekjendte gav ham, efterat han havde stemt for Rektor Dahl, 2 Kr. Tanken ledes her meget let hen paa, at Forstaaelsen mellem denne Ubekjendte og Slagterfvenden har omfattet noget Mere, end der netop ligger i denne Forklaring. Men Slagterfvenden, som iøvrigt erklærer, at han var temmelig drukken den Dag, negter, saaledes staar der i Uddragene, bestemt, at Manden, før han stemte, havde lovet ham Noget, hvis han stemte paa en vis Maade, eller havde opfordret ham dertil. Jeg kan aldeles ikke have nogen Mening om, hvorvidt dette forholder sig rigtig eller ikke, og jeg vil altsaa ikke reise nogen Beskyldning imod den Mand, som der her er Tale om; men jeg vil kun sige, at dersom han havde givet den Forklaring til Forhørsprotokollen, at den Ubekjendte havde lovet ham Noget for at stemme og altsaa havde kjøbt hans Stemme, vilde han virkelig være isaldet Straf efter Straffelovens § 114, en Straf, som sættes for det Første til Bøder og dernæst til Tab af Valgret for første Gang til et Tidrum af 5 Aar. Er der altsaa Lidsælde af den Bestaffenhed, kan man ikke undre sig over, at de ikke komme frem, idetmindste ikke